

POEMAT O ŁODZI

BEZ MELDUNKU

Dziadkowi

Księgi wieczyste, notarialne wpisy,
działy-podziały, pieczęcie własności.
1/8 dla córki, 1/8 dla jej męża, 1/4 dla męża
właściwego, siostry spłacone wcześniej,
wszystko dla wnuka plus ślubne portrety
pradziadków. W nieistniejącym dziale piątym
wpisuje się umarłych, tych, co na zawsze
weszli w nieruchomość. Długa jest lista,
choć to młode miasto, pokolenia duchów
siedzących na karniszach mieszkań,
w których śpimy - razem i osobno.

W tym samym domu, w czterech ścianach
z oknami wspomnień, z drzwiami snów.

Dziedzic wyprzedawał dworskie po kawałku,
na działki - rok po roku, uliczka po uliczce.
Na czas budowy mieszkali w czworakach,
skończyli tuż przed wojną, zdążyli zamieszkać.
Dzień po ucieczce Niemców przyszli szabrownicy,
z niemieckich bloków ścieżką koło domu wieźli
zegary, skrzynie, krzesła, stoły. Szafa spadła
z sanek i została w śniegu. Mieć w ogrodzie szafę
rozkwitającą w siedem drewnianych wieszaków!
Po drugiej stronie ogrodu szpital w dawnej bursie -
ktoś tam mieszkał, ktoś leży, widzi światło w oknie.

Lampka świeciła przy biurku. Trzecie pokolenie
uczyło się do matury, czwarte - na egzamin
w bardzo mroźnej sesji, piąte pisało doktorat.
Wszystko zdane, piątka, otwieramy wino,
a duch pradziadka unosi się nad potrawami.

W tym samym domu, w czterech ścianach
z oknami wspomnień, z drzwiami snów.

Najstarszy dom w mieście jest kawałek dalej,
dalej na południe i trochę na wschód.
Kiedyś to była droga przez wieś kolonistów -
kto dziś w Łodzi pamięta o pruskim zaborze?
Nowy właściciel za dwa papierosy opowie historię,
z jakim chcesz akcentem: o domu zajęтым po wojnie
przez dziadka kresowiaka, o wyprowadzce do bloków

i o młodych parach, robiących sobie ślubne sesje
pod strzechą, której nie ma. Zamykam oczy
i schodzi lawina. Wokół miasta groby,
które giną w ziemi. Stare inskrypcje zarastają trawą,
bluszczem i sklepami. Mieszkamy na cmentarzach,
jedziemy po trupach. Betonowa płyta
oddziela getto miasta od dzielnic wieczności.

W tym samym domu, w czterech ścianach
z oknami wspomnień, z drzwiami snów.

Chodźmy na Widzew przez Zielony Potok,
przez fabryczny gotyk, gdzie hurtowa sprzedaż
nitek Ariadny - ostatni wątek z mitycznej epoki
wielkiego przemysłu. Widzewska Manufaktura to było
imperium - król mieszkał za siedmioma przecznicami,
na Targowej, nie przeczę - umiał się targować.
Z okien willi widział konkurencję, codziennie chodził
na Widzew, samochód z kierowcą jechał powolutku,
wiózł cylinder i rękawiczki. Wieczorem
studiował Talmud, pisał o tym książkę.

W jego willi dzisiaj mieści się rektorat
filmowej uczelni, najsłynniejsze schody
w mieście, na których fotografują się gwiazdy.
Na górze kino - młodzi filmowcy zdają egzaminy.
Po ostatniej projekcji spójrzmy w niebo - Oskar
Kon zaprasza!

W tym samym domu, w czterech ścianach
z oknami wspomnień, z drzwiami snów.

Więckowskiego, dawniej Cegielniana, przy Zachodniej
był skład towarów znanej łódzkiej firmy,
co poświadcza herb na froncie budynku.
Potem żydowska szkoła z wykładowym jidysz,
Co poświadcza tablica na ścianie obok innych tablic,
a potem księgarnia PWN, co poświadcza neon.
Na wystawie księgarni leżą albumy o mieście,
w jednym z nich zdjęcie starej kamienicy,
widać napis „Księgarnia”, książki na wystawie,
w jednej z nich jest zdjęcie starej kamienicy,
widać napis „Księgarnia” i tak w nieskończoność...

W tym samym domu, w czterech ścianach
z oknami wspomnień, z drzwiami snów.

Na Stalowej mały budynek dworca,
z którego szły transporty prosto do obozów.
A potem hurtownia okien, drzwi, lakierów.
Na Przemysłowej jednopiętrowy domek -

komendantura Polen-Jugendverwahrlager
der Sicherheitspolizei in Litzmannstadt.

Zwyczajne mieszkania kupiło muzeum.

Wtedy w styczniu, po odejściu Niemców,
głodne dzieci wyszły z obozu z kłębkami nici,
koniec przywiązały do bramy, by wrócić do domu.

Minotaur, Minotaur, pokaż rogi,
daj nam sera na pierogi.

W tym samym domu, w czterech ścianach
z oknami wspomnień, z drzwiami snów.

Na Wodnym Rynku skrzynka przykryta ceratą.

Każdy szczęściu dopomoże, każdy dzisiaj wygrać
może. Na wolnym rynku graliśmy w trzy karty,
z historią graliśmy w wojnę, a z miastem w tysiąca.
Zawsze ktoś był na musku, ale miał nadzieję,
że coś nam w końcu dojdzie do meldunku.